

Odvolání Hnutí DUHA není hlavním důvodem, proč přehrada nestojí, potvrdil ministr Výborný. Odmítá ale zvážit rychlejší a efektivnější varianty protipovodňových opatření na toku řeky Opavy.

1.10.2024 - | Hnutí DUHA

Odvolání Hnutí DUHA z roku 2023 není podle ministra možné považovat za hlavní důvod, proč přehrada dnes nestojí. Ministr Výborný odmítl podrobit návrhy protipovodňových opatření na toku řeky Opavy expertnímu posouzení z hlediska efektivnosti, ochrany přírody a rychlosti jejich vybudování. Ekologická organizace a ministr se shodli na urychlení výstavby ostatních protipovodňových opatření, která nejsou závislá na přehradě, a na uplatnění principu renaturalizace vodních toků při řešení povodňových škod.

Ministr Výborný zvednul svým vyjádřením v tiskové zprávě ze dne 16. září [1] vlnu nenávisti vůči ekologické organizaci, která po dlouhé roky usilovala o to, aby stát zvážil levnější, rychlejší a efektivnější protipovodňová opatření místo kontroverzní přehrady, kterou se kvůli průtahům na straně realizátora nepodařilo od roku 2008 zrealizovat. Ministr řekl, že odvolání Hnutí DUHA proti územnímu rozhodnutí v červenci loňského roku není důvodem toho, že přehrada nestojí a uznal, že pracovníci Povodí Odry mohou vykazovat určitou rezistenci ke komplexnějším opatřením. Odsuzuje zkratku, která z Hnutí DUHA udělala viníka ničivých dopadů povodní a výhrůžky násilím vůči této organizaci. Za primární příčinu považuje neschopnost státu dotáhnout procesy přípravy projektu. Expertní zapojení Hnutí DUHA do diskuse o podobě protipovodňových opatření nicméně nadále považuje za “zdržování”.

Protože Povodí Odry odmítlo porovnat varianty v rámci řádného procesu přípravy stavby (2010 v rámci posouzení vlivu na životní prostředí, EIA), Hnutí DUHA navrhlo ministru Výbornému jmenovat nezávislou odbornou skupinu, která by posoudila návrhy zajištění protipovodňové ochrany sídel na horním toku řeky Opavy z hlediska finančních nákladů, dopadů na přírodu a doby možného dokončení. Hnutí DUHA avizovalo připravenost akceptovat řešení, které z tohoto posouzení vyjde nejlépe - a v tom případě by stáhlo odvolání proti územnímu rozhodnutí a proti její výstavbě by dále nevystupovalo. Zároveň má důvěru v to, že obdobně by tak učinilo i Ministerstvo zemědělství a dalo zelenou variantě ochrany obyvatel, která vyjde z odborného posouzení nejlépe. Ministr Výborný tento návrh odmítl.

Hnutí DUHA se dále omluvilo za nesprávné tvrzení ve své tiskové zprávě [2], že Povodí Odry na řece Opavě dosud nerealizovalo žádná účinná protipovodňová opatření, přičemž mělo na mysli pouze horní část toku Opavy. Tam byl z řady navržených opatření realizován suchý poldr v Jelení, který měl jasný pozitivní dopad na zmírnění kulminační vlny v několika obcích.

Spolu se starostou Krnova, Tomášem Hradilem, Hnutí DUHA apelovalo na urychlenou realizaci protipovodňových opatření na řece Opavě, která nesouvisí s přehradou, z nichž řada byla schválena vládou již v roce 2008. Ministr přislíbil revizi dosavadního postupu se snahou výstavbu urychlit.

Hnutí DUHA také požaduje, aby ministr zabránil technické úpravě toků a jejich vracení do původních

koryt po povodních všude tam, kde to nezpůsobí rizika pro obce. Dát řekám prostor se ukazuje být klíčovým prvkem moderní protipovodňové ochrany v souladu s nejnovějšími odbornými poznatky. Takto pojatá protipovodňová ochrana je také v souladu s nedávno přijatým evropským Zákonem o obnově přírody (část "obnova řek a přírodních funkcí záplavových území") a odpovídá na postupující změnu klimatu. Ministr slíbil, že Ministerstvo zemědělství bude reagovat na konkrétní případy, ve kterých tento princip nebude dodržen.

Ivo Dokoupil, koordinátor Hnutí DUHA Jeseníky řekl:

„Povodně naplno obnažily problém v pojetí protipovodňových opatření - tlak na jejich efektivitu s klimatickou změnou roste, zároveň se mění odborné poznání toho, jak by měla opatření vypadat. Ukazuje se generační konflikt mezi vodohospodáři ve službách státu a odbornými pracovišti, které pracují s nejnovějšími poznatky a zkušenostmi ze zahraničí. Suché poldry, rozliv v krajině, opatření přímo ve městech a renaturalizace toku řek jsou centrem nového přístupu - jejich sečtený efekt je levnější a efektivnější než velké přehrady. Tento přístup také lépe reaguje na místo potřeby a umožňuje vést věcný dialog s obcemi.“

Jaromír Bláha, předseda Rady Hnutí DUHA a expert týmu Krajina Hnutí DUHA řekl:

„Děkuji panu ministru Výbornému, že vyjasnil své výroky o zdržování a jasně řekl, že Hnutí DUHA podáním odvolání v červenci 2023 proti územnímu rozhodnutí nemohlo způsobit, že přehrada nestojí a být tím zodpovědný za neštěstí, ke kterému v obcích na řece Opavě došlo. Ani takto své výroky nemyslel. Nemohu akceptovat, že považuje účast Hnutí DUHA na předcházející diskusi, jejíž délku nemohla ekologická organizace ovlivnit, za zdržování. K zásadnímu pochybení přitom došlo již v roce 2010 za ministra Drobila, kdy jeho ministerstvo životního prostředí odmítlo posoudit jiné varianty ochrany obyvatel než je právě a jen přehrada.“

Kontakty:

Jaromír Bláha, předseda Rady Hnutí DUHA,

tel.: 731 463 929, e-mail: jaromir.blaha@hnutiduha.cz

Ivo Dokoupil, Hnutí DUHA Jeseníky,

tel.: 777 787 927, e-mail: ivo.dokoupil@tiscali.cz

Eva Pernicová, tisková mluvčí, Hnutí DUHA,

tel.: 734 770 020, e-mail: eva.pernicova@hnutiduha.cz

Poznámky:

[1] „Stavba vodního díla Nové Heřminovy se po desetiletí potýká s překážkami různých organizací, například Hnutí Duha. Od roku 2023 máme územní rozhodnutí, které je napadeno účastníky řízení, což komplikuje jeho výstavbu. Pokud by dnes přehrada stála, Krnov i Opava by byly ochráněny, škody by nebyly takové, jaké jsou teď. Protipovodňový efekt připravované vodní nádrže Nové Heřminovy je nezpochybnitelný (Tisková zpráva MZe ze dne 16. 9. 2024)

[2] Povodí Odry: Potěmkinova ochrana před povodněmi (Tisková zpráva Hnutí DUHA Jeseníky ze dne 12.9. 2024)

<https://hnutiduha.cz/aktualne/odvolani-hnuti-duha-neni-hlavnim-duvodem-proc-prehrada-nestoji-potvrdil-ministr-vyborny>